

РОЗДІЛ 2

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО; МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО

УДК 342.737

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЮ РЕЄСТРАЦІЙНОЮ СЛУЖБОЮ УКРАЇНИ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА НА ЖИТЛО

Прус В.В.,

асистент кафедри основ права України

Львівський національний університет імені Івана Франка

Стаття присвячена дослідженню забезпечення конституційного права громадян на житло Державною реєстраційною службою України. Право на житло тісно пов'язане з обов'язками інших фізичних і юридичних осіб і державних органів щодо створення відповідних умов, охорони, захисту та відтворення житлових прав людини й громадянина. Укрдержреєстр є кінцевим державним органом, що легітимізує реалізацію громадянами України свого права на житло. В статті аналізується порядок та умови реалізації громадянами свого конституційного права на житло в Укрдержреєстрі та перспективи покращення реалізації таких прав.

Ключові слова: конституційне право на житло, Державна реєстраційна служба України, реєстрація права власності.

Prus V.V. / ОБЕСПЕЧЕНИЕ ГОСУДАРСТВЕННОЙ РЕГИСТРАЦИОННОЙ СЛУЖБОЙ УКРАИНЫ КОНСТИТУЦИОННОГО ПРАВА НА ЖИЛЬЕ / Львовский национальный университет имени Ивана Франко, Украина

Статья посвящена исследованию обеспечения конституционного права граждан на жилье Государственной регистрационной службой Украины. Право на жилье тесно связано с обязанностями других физических и юридических лиц и государственных органов по созданию соответствующих условий, охраны, защиты и воспроизводства жилищных прав человека и гражданина. Укрдержреєстр является конечным государственным органом, легитимирующим реализацию гражданами Украины своего права на жилье. В статье анализируются порядок и условия реализации гражданами своего конституционного права на жилье в Укрдержреєстре и перспективы улучшения реализации таких прав.

Ключевые слова: конституционное право на жилье, Государственная регистрационная служба Украины, регистрация права собственности.

Prus V.V. / ENSURING OF THE STATE REGISTRATION SERVICE OF UKRAINE CONSTITUTIONAL RIGHTS TO HOUSING / Ivan Franko National University of L'viv, Ukraine

The article investigates the constitutional right of citizens to housing the State Registration Service of Ukraine. The right to housing is closely related to the duties of other individuals and entities and government bodies to create the right conditions, conservation, protection and restoration of residential and civil rights. The right to housing is defined by the Constitution of Ukraine as a basic constitutional rights. To ensure that the constitutional rights of the state creates an environment where every citizen to build a house, purchase property or rent; citizens in need of social protection, housing provided by the state and local governments free or affordable for them. For performing these tasks in the country created a system of state bodies, which are aimed at guaranteeing the constitutional right of citizens of Ukraine for housing. The aim of this paper is the analysis of the State Registration Service of Ukraine of the constitutional right to housing. The constitutional right to housing expresses the essence of the Constitution of Ukraine established a system to meet the housing needs of citizens and means primarily the citizen's right to have a home for their own accommodation and living members of his family. State Registration Service of Ukraine is the central body of executive power and is directed by the Cabinet of Ministers of Ukraine through the Minister of Justice of Ukraine, which implements the national policy of the state registration of rights to immovable property. The article analyzes the procedure and conditions for the exercise by citizens of their constitutional right to housing in State Registration Service of Ukraine prospects and improve the implementation of such rights.

Key words: constitutional right to housing, the State Registration Service of Ukraine, registration of property rights.

Житло – одна з основних умов для забезпечення достатнього рівня життя людини. Потреба людини в житлі виникає з моменту її народження, зберігається протягом усього життя і припиняється лише після смерті. Отже, задоволення потреби людини в житлі – дуже важливе соціальне завдання держави.

Право на житло тісно пов'язане з обов'язками інших фізичних і юридичних осіб і державних органів щодо створення відповідних умов, охорони, захисту та відтворення житлових прав людини й громадянина. У відповідності до Всесвітньої Декларації прав людини кожна людина має право на такий життєвий рівень, включаючи їжу, одяг, житло, медичний догляд і необхідне соціальне обслуговування, який необхідний для підтримання здоров'я та благоустрою його самого, а також його сім'ї. У Міжнародному пакті про економічні, соціальні та культурні права також вказується, що, беручи участь у даному Пакті, держави визнають право кожного на достатній життєвий рівень для нього і його сім'ї, що включає достатнє хар-

чування, одяг і житло, та на неухильне поліпшення умов життя.

Право на житло Конституцією України визначено як одне з основних конституційних прав громадян. Для забезпечення цього конституційного права держава створює такі умови, коли кожний громадянин матиме змогу побудувати житло, придбати його у власність або взяти в оренду; громадянам, які потребують соціального захисту, житло надається державою та органами місцевого самоврядування безоплатно або за доступну для них плату. Для реалізації таких завдань в державі створюються система державних органів, діяльність яких спрямована на гарантування конституційного права громадян України на житло.

Метою статті є аналіз діяльності Державної реєстраційної служби України з забезпечення конституційного права на житло.

В юридичній науці обговорення та розкриття змісту конституційного права на житло розпочалося ще за радянських часів. Так, дану проблематику досліджували

Марткович І. Б., Асьянов Ш. М., Тюрін Ю. П., Седугін П. І. та інші. Однак з набуттям Україною незалежності та прийняттям Конституції України в 1996 році змінилась житлова концепція держави, що вплинуло на зміст конституційного права на житло. Конституційне право на житло виражає сутність установленної Конституцією України системи задоволення житлових потреб громадян і означає, насамперед, право громадянина мати житло для власного проживання і проживання членів його сім'ї [1, с. 100]. Воно забезпечується як шляхом надання житлових приміщень у будинках державного й інших житлових фондів на умовах договору соціального найму, так і шляхом придбання або будівництва житла за рахунок власних коштів. Роль держави й органів місцевого самоврядування зведена до сприяння житловому будівництву і його заохочення, а також до безоплатного задоволення житлових потреб соціально незахищених верств населення [2, с. 19].

Відповідно до Положення про Державну реєстраційну службу України, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 02 липня 2014 року № 219 Державна реєстраційна служба України (Укрдержреєстр) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра юстиції України, який реалізує державну політику з питань державної реєстрації актів цивільного стану, юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, договорів комерційної концесії (субконцесії), реєстрації (легалізації) об'єднань громадян, громадських спілок, інших громадських формувань, статутів фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, якщо їх реєстрація передбачена законами, статуту територіальної громади м. Києва, державної реєстрації друкованих засобів масової інформації та інформаційних агентств як суб'єктів інформаційної діяльності, а також речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень. Таким чином, кінцевим державним органом, що легітимізує реалізацію громадянами України свого права на житло є Державна реєстраційна служба України. Частиною 1 ст. 6 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» встановлено, що систему органів державної реєстрації прав становлять центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної реєстрації прав, та структурні підрозділи територіальних органів Міністерства юстиції України, які забезпечують реалізацію його повноважень та є органами державної реєстрації прав [3]. Так, в структурі Укрдержреєстру створено Департамент державної реєстрації речових прав на нерухоме майно, а безпосереднє здійснення державної реєстрації речових прав на нерухоме майно покладено на районні, районні у містах, міські (міст обласного значення), міськрайонні, міжрайонні управління юстиції, міськрайонні, міжрайонні управління юстиції. Укрдержреєстр у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, указами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, іншими актами законодавства.

Основним спеціальним нормативно-правовим актом, на якому ґрунтується діяльність Укрдержреєстру в сфері забезпечення конституційного права громадян України на житло є Закон України від 11 лютого 2010 року № 1878-VI «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обмежень». Цим законом передбачається створення єдиної системи державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, визначено новий концептуальний підхід до побудови системи державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень за принципом «єдиного вікна», який полягає в тому, що проведення державної реєстрації речових прав на об'єкти нерухомого майна, а також обтяжень таких речових прав повинно здійснюватися в одному державному реєстрі.

Даний нормативно-правовий акт визначає правові, економічні, організаційні засади проведення державної реєстрації речових та інших прав, які підлягають реєстрації, та їх обтяжень і спрямований на забезпечення визнання та захисту державою цих прав, створення умов для функціонування ринку нерухомого майна. Аналізуючи Закон можна прийти до висновку, що громадянин України фактично реалізує своє право на власне житло в момент обов'язкової державної реєстрації прав на таку нерухомість. Обов'язковість цієї реєстраційної процедури забезпечує гарантованість прав громадянам України в разі вчинення правочинів із об'єктами нерухомості, оскільки внесення прав у реєстр підтверджує, що відповідний об'єкт належить до нерухомого майна, що визначені у реєстрі суб'єкти, є уповноваженими особами, що речові права на об'єкт не обтяжені (або, навпаки, обтяжені) певними заборонами на розпорядження або користування. Достовірність державної реєстрації речових прав на нерухоме майно і, відповідно, достовірність Державного реєстру прав означають, що держава визнає і підтверджує ці права як наявні, а також визнає і підтверджує як законні підстави їх виникнення, переходу і припинення, тобто відповідні юридичні факти, з яких ці права виникли або припинилися [4, с. 9]. Як публічна діяльність державна реєстрація речових прав на нерухоме майно здійснюється органами Державної реєстраційної служби України. Органи Укрдержреєстру зобов'язані надавати інформацію про зареєстровані права та їх обтяження, внесені у Державний реєстр. Крім того, згідно з абз. 2 та 3 ч. 5 ст. 3 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» державна реєстрація прав у результаті вчинення нотаріальної дії з нерухомим майном, об'єктом незавершеного будівництва проводиться нотаріусом, яким вчинено таку дію [3]. Таким чином, нотаріус, який вчиняє ту чи іншу нотаріальну дію стосовно набуття у власність житла громадянином України виступає в ролі державного реєстратора. Закон передбачає можливість реєстрації права власності на квартиру, житлове приміщення незалежно від того, чи зареєстровано право власності на житловий будинок, будівлю, споруду (їх окремі частини), в яких вони розташовані. Державна реєстраційна служба України може забезпечувати право громадян на житло лише шляхом реєстрації прав на володіння квартирою, житловим будинком чи житловим приміщенням. Житлові будинки поділяються на житлові будинки садибного типу та житлові будинки квартирного типу різної поверховості, які мають бути споруджені на землях житлової і громадської забудови. Необхідно розрізняти садибну забудову і садово-дачну забудову. Причому садибна забудова передбачає спорудження сільського садибного будинку на відведеній земельній ділянці для будівництва і обслуговування житлового будинку, а також індивідуального килого будинку (одноквартирний будинок, що має прибудинкову територію) у межах населених пунктів. Садово-дачна забудова передбачає спорудження садових будинків, призначених для організації, як правило, позаміського відпочинку громадян, ведення садівництва і городництва [4, с. 13]. Відповідно до норм чинного законодавства квартирою є ізольоване помешкання у житловому будинку, призначене та придатне для постійного у ньому проживання. Виходячи з положень чинного цивільного, житлового, містобудівного законодавства житлові приміщення як об'єкти державної реєстрації прав на них необхідно визначати як окремі кімнати у житловому фонді.

Для реалізації свого конституційного права громадянин України повинні звернутися в Укрдержреєстр з відповідною заявою та необхідним переліком документів. Закон встановлює, що заява про державну реєстрацію прав та їх обтяжень подається до органу державної реєстрації прав у паперовій або електронній формі. Насамперед, слід звернути увагу, що даний Закон чітко розмежує можливість

подачі заяв про державну реєстрацію прав та їх обтяжень у паперовій або електронній формі залежно від суб'єкта такого звернення. Зокрема, заява про державну реєстрацію прав та їх обтяжень в електронній формі може подаватися виключно державним кадастровим реєстратором або державним виконавцем. Таким чином, в інших випадках заява про державну реєстрацію прав та їх обтяжень має подаватися в письмовій формі. При чому, на практиці, у зв'язку з необхідністю сканування заяви, державний реєстратор необґрунтовано просить заповнювати її лише ручкою синього кольору, що також створює певні незручності для громадян. Також прогалиною законодавства є надання можливості подання заяви в електронній формі лише державним кадастровим реєстратором або державним виконавцем. В умовах розвитку електронних технологій потрібно передбачити можливість подання заяв в електронній формі для всіх заявників. Законом встановлено що реєстрація заяв про державну реєстрацію прав та їх обтяжень проводиться в порядку черговості їх надходження. Порядок державної реєстрації прав на нерухоме майно та їх обтяжень, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2013 року, детально передбачає процедуру розгляду заяви державним реєстратором та винесення рішення по результатам такого розгляду [5].

Зокрема, у п. 11 Порядку визначено, що державний реєстратор розглядає заяви про державну реєстрацію, відповідно до яких заявлено державну реєстрацію: права власності та інших речових прав на нерухоме майно – в порядку черговості їх прийняття органом державної реєстрації прав; обтяжень речових прав на нерухоме майно – незалежно від черговості їх прийняття органом державної реєстрації прав. Державний реєстратор не пізніше наступного робочого дня з моменту прийняття органом державної реєстрації прав заяви про державну реєстрацію, відповідно до якої заявлено державну реєстрацію обтяжень речових прав на те саме майно, приймає рішення про її розгляд після прийняття державним реєстратором рішення щодо заяви про державну реєстрацію, відповідно до якої заявлено державну реєстрацію права власності та інших речових прав на нерухоме майно, що прийнята раніше, яке орган державної реєстрації прав видає або надсилає рекомендованим листом заявникові.

У разі коли заявник отримує таке рішення особисто, він пред'являє органів державної реєстрації прав необхідні документи, та подає картку прийому заяви про державну реєстрацію прав та їх обтяжень, яку орган державної реєстрації прав повертає заявникові з відміткою про отримання рішення про розгляд заяви про державну реєстрацію після прийняття державним реєстратором рішення щодо заяви про державну реєстрацію прав та їх обтяжень, відповідно до якої заявлено державну реєстрацію права власності та інших речових прав на нерухоме майно, що прийнята раніше, яка підписується заявником із зазначенням дати та часу отримання такого рішення.

При подачі заяви про державну реєстрацію прав та їх обтяжень зацікавлена особа повинна пред'явити інші, визначені законодавством, документи: під час подання заяви про державну реєстрацію заявник пред'являє органів державної реєстрації прав документ, що посвідчує його особу. У разі подання заяви про державну реєстрацію заінтересованою особою особисто така особа, крім документа, що посвідчує його особу, пред'являє органів державної реєстрації прав реєстраційний номер облікової картки платника податку. У разі подання заяви про державну реєстрацію уповноваженою особою така особа пред'являє органів державної реєстрації прав документ, що підтверджує її повноваження. Законом передбачено, що разом із заявою про державну реєстрацію прав та їх обтяжень у паперовій формі подаються оригінали документів, які необхідні для державної реєстрації прав та їх обтяжень, їх копії, засвідчені в установленому порядку.

Моментом прийняття заяви про державну реєстрацію вважається дата та час її реєстрації у базі даних про реєстрацію заяв і запитів. Орган державної реєстрації прав видає заявникові картку прийому заяви про державну реєстрацію прав та їх обтяжень. Державний реєстратор розглядає заяву про відкликання заяви про державну реєстрацію не пізніше наступного робочого дня з моменту її прийняття органом державної реєстрації прав.

За результатами розгляду заяви про відкликання заяви про державну реєстрацію державний реєстратор приймає рішення про залишення заяви про державну реєстрацію без розгляду у зв'язку з її відкликанням або про відмову в задоволенні заяви про відкликання заяви про державну реєстрацію. У разі прийняття державним реєстратором рішення про залишення заяви про державну реєстрацію без розгляду у зв'язку з її відкликанням орган державної реєстрації прав видає або надсилає рекомендованим листом з описом вкладення заявникові також документи, подані ним для проведення державної реєстрації прав. Державний реєстратор долучає до облікової справи заяву про відкликання заяви про державну реєстрацію, а також інші документи, що видані, оформлені або отримані ним під час розгляду заяви про відкликання заяви про державну реєстрацію. *Заява про державну реєстрацію прав та їх обтяжень не приймається у разі відсутності документа, що підтверджує оплату послуг з державної реєстрації прав та їх обтяжень* [4, с. 56].

Необхідно зазначити, що текст документів, що подаються для державної реєстрації прав та їх обтяжень, повинен бути написаний розбірливо. Прізвище, ім'я, по батькові фізичних осіб та їх місце проживання, а також найменування юридичних осіб та їх місцезнаходження повинні бути написані повністю. Не приймаються для державної реєстрації прав та їх обтяжень документи з підписаннями або дописками, закресленими словами та іншими не обумовленими в них виправленнями, заповнені олівцем, а також з пошкодженнями, які не дають змоги однозначно тлумачити їх зміст.

У випадках, встановлених законодавством, державний реєстратор за результатом розгляду заяви про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень оформляє свідоцтво про право власності на нерухоме майно. Свідоцтво про право власності на нерухоме майно є офіційним документом встановленого зразка, що видається державним реєстратором і підтверджує юридичний факт виникнення права власності на нерухоме майно. Оформлення свідоцтв про право власності на нерухоме майно здійснюється державним реєстратором прав на нерухоме майно на спеціальних бланках свідоцтв про право власності [5]. Державний реєстратор за результатами розгляду заяви про державну реєстрацію об'єкта нерухомого майна видає свідоцтво про право власності на нерухоме майно, на підставі якого проводить державну реєстрацію права власності на нерухоме майно. Свідоцтво про право власності на нерухоме майно оформлюється в двох примірниках, підписується державним реєстратором та засвідчується печаткою. Один екземпляр орган державної реєстрації прав надає заявникові разом з витягом з Державного реєстру прав, а інший долучає до реєстраційної справи.

Підсумовуючи, можна дійти до висновку, що Державна реєстраційна служба України займає чільне місце в системі забезпечення та гарантування конституційного права громадян України на житло. Укрдержреєстр є кінцевим державним органом, що легітимізує реалізацію громадянами України свого права на житло. Він може забезпечувати право громадян на житло лише шляхом реєстрації прав на володіння квартирою, житловим будинком чи житловим приміщенням. Лівову частку такого роду волевиявлення громадян реєструють приватні

нотаріуси, які наділені відповідними повноваженнями, однак реалізацію права громадян на житло шляхом побудови нового житла чи участі у популярних зараз на ринку нерухомості фондах фінансування будівництва реєструють органи Укрдержреєстру. Залишає бажати кращого сама процедура подання заяви та документів до органів Державного реєстру, наразі, вона досить складна та потребує від громадян надмірних зусиль при оформленні

заяви на реєстрацію права власності на житло та подачі значної кількості документів та їх належним чином завірених копій. Також прогалиною законодавства є надання можливості подання заяви в електронній формі лише державним кадастровим реєстратором або державним виконавцем. В умовах розвитку електронних технологій потрібно передбачити можливість подання заяв в електронній формі для всіх заявників.

ЛІТЕРАТУРА

1. Лічман Л. Г. Поняття та зміст права на житло / Л. Г. Лічман // Університетські наукові записки. Часопис Хмельницького університету управління та права. – Вип. 4. – 2005. – С. 95-101.
2. Лічман Л. Г. Поняття «житло» і його цивільно-правове значення / Л. Г. Лічман // Підприємництво, господарство і право. – 2004. – № 11. – С. 19-22.
3. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень : Закон України від 01 липня 2004 року № 1952-IV (зі змінами та доповненнями) // Офіційний вісник України. – 2004. – № 30. – Ст. 1993.
4. Науково-практичний коментар до Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» (станом на 01 жовтня 2012 року) / Н. С. Кузнецова, Р. А. Майданик [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://objjust.te.ua/files/file/zk.pdf>
5. Про затвердження Порядку державної реєстрації прав на нерухоме майно та їх обтяжень : Постанова Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2013 року № 868 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 96. – Ст. 3549.

УДК 342. 525

КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВА РЕГЛАМЕНТАЦІЯ ПОРЯДКУ ОБРАННЯ ТА ВІДКЛИКАННЯ ГОЛОВИ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ТА ГОЛІВ ПАРЛАМЕНТУ КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Стопченко М.І.,

здобувач кафедри конституційного та міжнародного права
Національна академія внутрішніх справ

Наукова стаття присвячена порівняльному дослідженню конституційно-правового регулювання порядку обрання та відкликання з посади Голови Верховної Ради України та голів парламенту країн Європейського Союзу.

Ключові слова: Голова парламенту, Верховна Рада України, обрання, відкликання, регламент, народний депутат, процедура, Європейський Союз.

Стопченко М.И. / КОНСТИТУЦИОННО-ПРАВОВАЯ РЕГЛАМЕНТАЦИЯ ПРОЦЕДУРЫ ИЗБРАНИЯ И ОТЗЫВА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ ВЕРХОВНОГО СОВЕТА УКРАИНЫ И ГЛАВ ПАРЛАМЕНТОВ СТРАН ЕВРОПЕЙСКОГО СОЮЗА / Национальная академия внутренних дел, Украина

Научная статья посвящена сравнительному исследованию конституционно-правового регулирования порядка избрания и отзыва с должности Председателя Верховного Совета Украины и глав парламента стран Европейского Союза.

Ключевые слова: Председатель парламента, Верховный Совет Украины, избрание, отзыв, регламент, народный депутат, процедура, Европейский Союз.

Stopchenko M.I. / CONSTITUTIONAL AND LEGAL REGULATION OF THE PROCEDURE OF ELECTION AND RECALL OF THE CHAIRMAN OF THE VERKHOVNA RADA OF UKRAINE AND HEADS OF THE PARLIAMENTS OF EUROPEAN UNION MEMBER STATES / National Academy of Internal Affairs of Ukraine

Constitutional and legal regulation of the manner of election of the Chairman of the Verkhovna Rada of Ukraine and the Speakers of Parliaments of the European Union The scientific paper is devoted to comparative study of constitutional law regulating the election and dismissal of the Head of the Verkhovna Rada of Ukraine and the Presidents of the Parliament of the European Union.

Article of the material shows that the heads are elected, usually by their parliaments with the same composition. Chairman of the upper house are due to hold office; 1) appointment; 2) tenure as head simultaneously with holding another public office; 3) hold office as chairman of the federation representatives of particular sequence. National experience shows that the procedure for appointment of the Chairman of the Rada of Ukraine has some fundamental differences when it should be emphasized that in Ukraine, these issues are politicized and are constantly exposed to legislative changes. Taking into account the development of legal culture and democracy in the country, we consider it appropriate at the Constitution of Ukraine to consolidate a clear procedure for appointing the Chairman of the Rada of Ukraine. Emphasized that the European Union in most cases is not fixed on the constitutional level these issues, but the situation in Ukraine requires clear procedures that will provide legal and protected status of the Speaker of Parliament. Also, the article states that in the European Union speakers occupy one of the key places in the mechanism of state influences the parliament carries a wide range of representative, statutory, organizational, administrative and other functions. In Ukraine a strong Speaker of Parliament, and it is justified, as it is the second person in the state and if you can not perform the powers the President of Ukraine took the Head of Rada of Ukraine.

Key words: Speaker, Parliament of Ukraine, election, recall, regulations, MP, the procedure, the European Union.

На даний час у складних умовах становлення України як демократичної, соціальної, правової держави важливе місце займає процес удосконалення законодавства, введення його до міжнародних стандартів у ході інтеграції України в Європейську спільноту. Роки незалежності показали, що українське суспільство перебуває не на ви-

сокому рівні розвитку: в нашій країні існують внутрішні протиріччя та конфлікти. Це стосується, в першу чергу, представників законодавчої влади.

Європейський досвід свідчить, що голова парламенту, за своєю суттю, повинен уособлювати в собі риси, які б допомогли йому усунути всі перешкоди для нормального